

Opinia națională

Săptămânal de opinii, informații și idei de larg interes național

Director: Mioara VERGU-IORDACHE

Anul 30, nr. 1065, 10 octombrie 2023, 8 pagini, 1 leu, www.opinianaționala.ro

Succes în noul an universitar!

► Paginile 2 și 3

Au fost acordate Premiile Nobel pentru anul 2023.

Foto: https://ro.wikipedia.org/wiki/Premiul_Nobel

*Premiile Nobel sunt decernate pe 10 decembrie, la comemorarea morții industrișului suedez Alfred Nobel, la Stockholm, în Suedia, cu excepția Premiului Nobel pentru Pace, care este acordat la Oslo, în Norvegia.

► Pagina 8

Cine selectează laureații Premiului Nobel?

În ultimul său testament, Alfred Nobel a desemnat în mod special instituțiile responsabile pentru premiile pe care dorea să fie înființate: Academia Regală Suedeză de Științe, pentru Premiul Nobel pentru Fizică și Chimie, Institutul Karolinska, pentru Premiul Nobel pentru Fiziologie sau Medicină, Academia Suedeză, pentru Premiul Nobel pentru Literatură,

și un Comitet de cinci persoane alese de Parlamentul Norvegian (Storting) pentru Premiul Nobel pentru Pace. În 1968, Sveriges Riksbank a înființat Premiul Sveriges Riksbank pentru Științe Economice în memoria lui Alfred Nobel. Academia Regală Suedeză de Științe a primit sarcina de a selecta laureații în Științe Economice începând cu 1969.

Cine poate face nominalizări?

În fiecare an, mii de membri ai academiilor, profesori universitari, oameni de știință, foști laureați ai Premiului Nobel și membri ai adunărilor parlamentare și alții, sunt rugați să prezinte candidați pentru Premiile Nobel pentru anul viitor. Acești nominalizatori sunt aleși în

asa fel încât cât mai multe țări și universități să fie reprezentate de-a lungul timpului.

După primirea tuturor nominalizărilor, Comitetele Nobel ale celor patru instituții care acordă premii sunt responsabile pentru selecția candidaților.

- Procesele de nominalizare încep în luna septembrie a fiecărui an.
- Nicio persoană nu se poate nominaliza pentru un Premiu Nobel.
- Numele nominalizaților nu pot fi dezvăluite decât 50 de ani mai târziu.

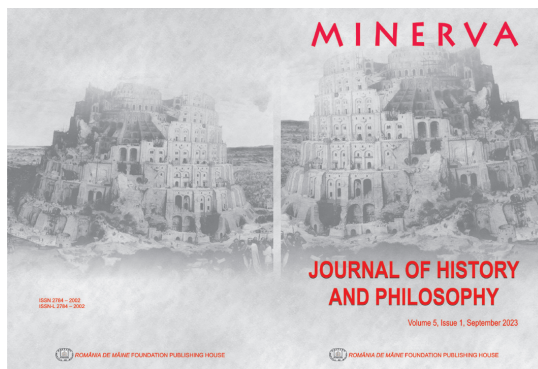
Au început înscrierile la concursul UE pentru tineri traducători

Juvenes Translatores

Până pe 16 octombrie 2023, la ora 12:00 CET (13:00 ora României), liceele din toate țările din UE se pot înscrie acum la concursul anual de traducere al Comisiei Europene, Juvenes Translatores.

Concursul se va desfășura online pe 23 noiembrie. În aceeași zi, în toate statele membre ale UE, elevii vor traduce un text sub supravegherea cadrelor didactice.

Școlile se pot înscrie online pentru a le oferi elevilor șansa să concureze cu colegii din întreaga UE. Înscrierea se poate face în oricare dintre cele 24 de limbi oficiale ale UE.

La Editura Fundației România de Măine a apărut volumul 5 al revistei

MINERVA

– Journal of History and Philosophy

September 2023, publicație în limba engleză.

În acest număr semnează în secțiunea de istorie: Viorica MOISUC, Angela POPOVICI, Nicolae MAREȘ, Aurelian Virgil BĂLUȚĂ, iar în secțiunea de filosofie: Maria LANGELLA, Alexandra RADU, Ioan N. ROȘCA, Melina ALLEGRO, Arturo CAMPANILE.

<https://minerva.editurafrm.ro/2023/volume-5-number1>

E-mail: contact@editurafrm.ro

Viața ca fapt divers

Mioara VERGU-IORDACHE

Pare că ne-am învățat cu răul. Pare că nimic nu ne mai sperie. Moartea a devenit o obișnuință, o normalitate - copii, tineri, bătrâni, femei, bărbați, militari, civili... Viața nu mai are valoare. Boli, războaie, accidente, pandemii... Niciuna dintre aceste cauze nu este obiectivă. Fiecare are încărcătură de minimum 90 la sută subiectiv: ignoranță, neîncredere, egoism, aroganță, lăcomie, dorința de putere.

Dar noi părem să nu ne însăpământăm. Ar părea că ne place. Comentăm cu zâmbete fotogenice, enumerăm morți, răniți, distrugerii. Trecem rapid la alte nenorociri și, am observat la multe jurnale de știri, încheiem cu o glumiță, un animăluț. Adică totul este fapt divers. Viața este fapt divers. Avioane, bombe, tancuri, drone, atentate, răpiri, violuri, crime. Stingem lumina și totul dispăre. Până mâine diminează.

Câte zeci, sute de conflicte militare, mai reci sau mai fierbinți, sunt în lume astăzi? Credeți că mai știți cineva? Cine este dirijorul? Există unul? Sunt mai mulți? România unde se află în acest „concert”? Distrugerea este doar materială? Cum este influențată structura psihologică umană? Ce activează spiritul răului, spiritul războinic?

Nu e un nonsens că într-o lume globalizată, fără granițe în ceea ce privește informația, în multe locuri chiar fără granițe concrete, mai asistăm la războaie ale căror cauze par a fi, ca în Evul Mediu, cucerirea de teritorii, însușirea de bogății? Mărgelele de sticlă sunt înlocuite, e drept, cu speranțe înșirate pe sfori trase în interesul celor care azi sunt mai puternici și vor să-și păstreze hegemonia. Nu mă gândesc la ceva sau cineva anume. Este o atitudine generalizată, cu mijloace diferite, de la ulița unui sat uitat aproape de Evul Mediu, până la ultimul etaj al celui mai sofisticat zgârie nori.

Aflăm, suntem informați prin mass-media de tragedii, conform desfășurătorului articolului, emisiunii, în spațiul/timpul dedicat, pentru că realizatorii, oricine ar fi ei, au hotărât că ascultătorii, telespectatorii, cititorii trebuie să fie interesați de enumerarea evenimentelor - dramatice, de cele mai multe ori - nu de explicarea cauzelor, de prezentarea autorilor din spatele cortinei, de explicarea efectelor.

Suntem agresați, e drept, avertizați, cu imagini tulburătoare, generatoare de frică, stres, imagini însângerate, cu morți, cu materiale contorsionate, cu ciuperci de fum sau de praf, cu distrugerii ale monumentelor ce argumentează file de construcție istorică, ce ilustrează evoluția vieții noastre ca specie. Dar cum viața a devenit un fapt divers... Poate chiar așa este în galaxia noastră. Poate viața noastră este chiar un experiment, între multe altele, desfășurat de cine?! Dacă nu noi, oamenii, atunci cine?! Cine ne urmărește în această trecere?! Poate că niciodată nu a fost, sută la sută, pace pe Pământ. Dar nici atâtea conflicte pe parcursul unei singure vieți. Și cred că viața a fost mai mult decât un fapt divers. Dar poate că eu greșesc.

AVEM NEVOIE DE SUCCES. EI NI-L OFERĂ!

Olimpiada Internațională de Astronomie și Științele Spațiului pentru Juniori

• Trei medalii de argint și două de bronz pentru România.

În perioada 24-30 septembrie 2023, România a participat la a doua ediție a Olimpiadei Internaționale de Astronomie și Științele Spațiului pentru Juniori, desfășurată în Volos, Grecia, olimpiadă inițiată de România în anul 2022. Ministerul Educației informează că echipa României a fost formată din cinci elevi, care au obținut:

- **trei medalii de argint:** • David Palaghianu, Colegiul Național „Ștefan cel Mare” Suceava, clasa a IX-a • Theodor Bichir, Liceul Internațional de Informatică, București, clasa a X-a • Nectarie Pașca, Colegiul Național „Emil Racoviță”, Cluj-Napoca, clasa a X-a.

- **două medalii de bronz:** • Maria-Nicole Dumitrescu, Colegiul Național „Petru Rareș”, Piatra Neamț, clasa a IX-a • Radu Ioan Stoian, Colegiul Național „Gh. M. Murgoci”, Brăila, clasa a X-a.

Echipa a fost însoțită de către domnul lector univ. dr. Cristian Pîrghie, Universitatea „Ștefan cel Mare” din Suceava, membru al Comitetului Științific al olimpiadei, de coordonatorul principal, domnul prof. dr. Petru Crăciun, Inspectoratul Școlar Județean Suceava, și de coordonatorul secundar, doamna Elisabeta Ana Naghi, inspector pentru matematică și astronomie din cadrul Ministerului Educației.

Această olimpiadă promovează conceptul STEAM, reprezentând abordarea educațională care formează competențe în domeniile științei, tehnologiei, ingineriei, artei și matematicii, prin înțelegerea fenomenelor din viața reală din perspective diferite, într-o manieră interdisciplinară, ceea ce deschide oportunități pentru consolidarea abordărilor integrate ale disciplinelor din aria curriculară Matematică și Științe ale naturii, precum și abordări transcureculare, având în vedere relația științelor cu arta.

Felicitări elevilor și profesorilor lor! Recunoștință tuturor celor ce susțin performanța în educație!

SUCCES ÎN NOUL AN UNIVERSITAR!

•Facultatea de Științe Economice Câmpulung

„Profesori, conferențieri, lectori, asistenți universitari, personal secretariat, personal administrativ vor colabora pe tot parcursul activității educaționale în slujba desăvârșirii parcursului de instruire al studenților și masteranzilor.

Noua achiziție de ultima generație de infrastructură digitală în cadrul proiectului *USH Digital* finanțat prin *Planul Național de Redresare și Reziliență*, se regăsește în

cele două laboratoare de informatică și în bibliotecă și vor facilita accesul tinerilor către educație.

Împreună vom menține la standarde ridicate învățământul universitar muscelean asigurându-i o remarcabilă identitate.

Dragi harețiști, vă urez succes în noul an universitar!”

Decan,
conf.univ.dr. Laurenția AVRAM

•Facultatea de Psihologie și Științele Educației Brașov

Facultatea de Psihologie și Științele Educației Brașov a avut un invitat de marcă, un specialist în domeniul psihologiei și educației, prof. univ. dr. Alex KOZULIN, directorul Centrului Internațional de Cercetare și Training al Institutului *Feuerstein* din Israel. Domnia sa a adus contribuții deosebite în știința contemporană,

fiind profesor la universități de renume din întreaga lume, de la *Harvard* la *Cambridge*.

Cu ocazia deschiderii noului an universitar, profesorul Kozulin a vorbit studenților și masteranzilor prezenți la eveniment despre importanța cercetării și a utilizării instrumentelor specifice în cunoașterea ființei umane.

•Facultatea de Științe Juridice, Economice și Administrative Craiova

„În spatele fiecărei reușite academice a studenților și absolvenților noștri, deja integrați pe piața muncii, se află o echipă, motiv pentru care doresc să asigur cadrelor didactice de respectul și considerația mea.

Dragi studenți, vă doresc sănătate și bucurii în noul an universitar!

Dumneavoastră faceți ca numele și renumele Universității *Spiru Haret* și a facultății din Craiova să meargă mai departe

din generație în generație și vă mulțumim! Fie ca acest nou an universitar să îl parcurgem cu bine și să fim uniți în demersurile noastre academice.

Vă urăm un an universitar plin de inspirație, motivație și dorință de a realiza tot ce vă propuneți. Cu determinare, veți ajunge acolo unde vă doriți!”

Decan,
conf.univ.dr. Manuel Cristian FIRICĂ

•Facultatea de Științe Juridice și Științe Economice Constanța

Bun venit în noul an universitar!

Să aveți un an universitar cu multe reușite profesionale!

Opinia
națională

ISSN 1221-4019
ISSN 1841-4265 (online)
www.opinianaționala.ro
www.facebook.com/opinianaționala

Strada Fabricii nr. 46G, sector 6, București
Telefon/fax: 021 316 97 91
Centrală: 021 316 97 85, 021 316 97 86, 021 316 97 87,
interioare 168 și 143
e-mail: opinia@spiruharet.ro

TEHNOREDACTARE: Vasilichia Dinu

Stimați cititori,
Dorim să fiți partenerii noștri în elaborarea publicației
Opinia națională. De aceea, vă adresăm invitația de a ne transmite opinii,
informații, idei de larg interes național, pe care să le publicăm în edițiile
viitoare. Așteptăm cu interes și propuneri privind conținutul publicației.

REVISTA OPINIA NAȚIONALĂ
este editată de
FUNDAȚIA ROMÂNIA DE MÂINE
Tiparul executat de
TIPOGRAFIA FUNDAȚIEI
ROMÂNIA DE MÂINE

Răspunderea
pentru conținutul
textelor publicate
aparține autorilor.

SUCCES ÎN NOUL AN UNIVERSITAR!

•Facultatea de Științe Economice București

Deschiderea anului universitar este un eveniment deosebit pentru studenți, masteranzi, cadre didactice, cercetători și absolvenți. La Facultatea de Științe Economice București, din cadrul Universității Spiru Haret a fost organizată deschiderea anului universitar luni 3 octombrie 2023 într-o atmosferă de sărbătoare și voie bună. Din partea conducerii Universității Spiru Haret București au participat doamna Prorector Prof.univ.dr. Maria Andronie și doamna Prorector Prof.univ.dr. Luminița Pistol. Festivitatea a fost deschisă de către doamna Decan Conf.univ.dr. Mariana Iatagan, care a felicitat toți participanții la eveniment.

După intonarea imnului *GAUDEAMUS IGITUR*, doamna a adresat un calduros *Bine ați venit*, sau *Bine ați revenit* la Facultatea de Științe Economice București, în anul universitar 2023-2024, deoarece mulți absolvenți ai programelor de licență din promoțiile anterioare au decis să continue studiile la programele de masterat ale Facultății de Științe Economice București.

Doamna Prorector Prof.univ.dr. Luminița Pistol a dat citire cuvântul Rectorului Universității Spiru Haret, domnul Conf.univ.dr. Aurelian A. Bondrea și a încurajat studenții și masteranzii să continue studiile și activitatea de cercetare. Doamna Prorector Prof.univ.dr. Maria Andronie a luat cuvântul

și a încurajat studenții și absolvenții să fie implicați în activitatea de cercetare și în special în proiectele finanțate cu fonduri europene, care sunt derulate de către Universitatea Spiru Haret.

Au luat cuvântul apoi cadrele didactice ale Facultății de Științe Economice București, care au adresat cuvinte de felicitare către studenți și masteranzi. Astfel, doamna Prof.univ.dr. Luminița Ionescu a felicitat pe toți cei prezenți, dar în special pe studenții din anul I de facultate, care sunt considerați „boboci” și care au nevoie de o perioadă de acomodare cu mediul academic, după viața de liceeni. Au luat cuvântul și reprezentanții studenților, respectiv, domnul Lucian Dubălaru, absolvent al programului de studii universitare de licență CIG și masterand anul I program de master *Audit Financiar Contabil*, precum și doamna Florica Vișan, absolvent program de studii *Management*. A mai luat cuvântul domnul Silviu Neagoe, absolvent program de studii *Management* și în prezent masterand la programul de master *Managementul Integrat al Afacerilor*.

Festivitatea s-a încheiat cu *Imnul Universității „Spiru Haret” în aplauzele studenților și masteranzilor*.

Prof.univ.dr. Luminița IONESCU
Director Departamentul de Științe
Economice București

Dragi studenți,
Stimați colegi,
Onorați invitați,

În primul rând vă urez tuturor bun venit, sau revenit, în anul universitar 2023-2024!

Vreau să vă mulțumesc că ați ales Facultatea de Științe Economice București, ale cărei programe de studii, fie din domeniul managementului fie din cel al contabilității vă vor ajuta să vă dezvoltați cunoștințele, abilitățile și perspectivele în domeniul economic, domeniu mereu actual.

În această eră a competiției globale, fiecare organizație are nevoie de manageri talentați pentru a-și atinge obiectivele și de contabili iscusiți pentru a menține ordinea în cifre. Sper ca pe parcurs să descoperiți că managementul, contabilitatea, marketingul sunt domenii cheie ale succesului în afaceri, pilonii principali ai oricărei organizații, fiind esențiale chiar și în plan personal.

Pe tot parcursul anului universitar și nu numai, vă încurajez să fiți aproape de profesorii voștri, să vă implicați în activitățile ce se vor desfășura la nivel de facultate și universitate, să vă pregătiți permanent pentru o lume în schimbare.

Darwin spunea „Nu specia cea mai puternică sau cea mai inteligentă supraviețuiește. Ci aceea care se adaptează cel mai bine la schimbări. Pregătiți-vă permanent, pentru a vă putea adapta!”

Noi, cadrele didactice, vă vom sprijini continuu, prin punerea la dispoziție a unor cursuri și materiale didactice, atât în format tipărit, cât și online, materiale adaptate transformărilor complexe din învățământul superior, dar și dinamicii pieței muncii.

Cursuri, seminarii, forumuri dedicate - vor fi la dispoziția voastră permanent, pe platforma educațională Blackboard, indiferent dacă vă aflați acasă, în campus sau la locul de muncă. Vă asigurăm de toată disponibilitatea noastră de a vă fi aproape, de a vă ghida cât mai bine pe drumul profesiei alese. Dragi studenți, aș dori ca la sfârșitul pregătirii voastre, pregătire ce urmează a fi încununată cu o diplomă de absolvire, să vă puteți bucura de ceea ce vă oferă frumoasa și mereu actuala profesie pe care ați ales-o, aceea de economist.

Studiile universitare vă vor ajuta să faceți performanță în acest domeniu, dar succesul și statutul profesional la care aspirați depind numai de voi! „Nu spune niciodată nu se poate, ci începe cu să vedem” spunea Nicolae Iorga. Credeți în voi, în ceea ce sunteți și ce puteți deveni!

Vă mulțumesc ca ați ales Facultatea de Științe Economice București și vă doresc un an nou universitar încununat de succes!

Nu uitați: urmați-vă visul, oricât de anevoios ar părea drumul!

Decan,
conf.univ.dr. Mariana IATAGAN

•Facultatea de Inginerie și Informatică

Dragi studenți, stimate cadre didactice, onorată asistență!

Deschidem noul an universitar cu bucurie. Îmi face plăcere să felicit studenții boboci care au ales programul de studii universitare de licență în Informatică de la Facultatea de Inginerie și Informatică din structura Universității Spiru Haret.

Același mesaj de felicitare îl adresez și masteranzilor de anul întâi. Este o bucurie să ne revedem cu studenții și masteranzii din anii superiori.

Pentru fiecare an de studii, noul an universitar aduce cursuri interesante din categoria celor mai cerute de actuala revoluție digitală: *Inteligență artificială, Computer Vision, Data Science, Cloud computing, Tehnologii Blockchain, Ingineria aplicațiilor IoT, Metodologii*

DevSecOps, precum și cursuri de securitate cibernetică. Puteți beneficia de noul program *Google* de instruire și certificarea competențelor în domeniul *cloud computing*, de mobilități pentru practică, dar și pentru a studia la universități cu care universitatea noastră are acorduri *ERASMUS* încheiate.

Mai mult, dispunem de o infrastructură materială consistentă, nou achiziționată prin PNRR, de cadre didactice bine pregătite profesional, care vă vor ghida pașii în perioada următoare. Vă așteptăm în sălile de clasă, la workshopurile pe care le organizăm, astfel încât să beneficiați de un învățământ centrat pe student, orientat spre proiecte și certificarea competențelor.

Mult succes în noul an universitar!

Decan,
Prof. univ. dr. Grigore ALBEANU

Studentii Facultății de Psihologie și Științele Educației, cadrele didactice și toți cei interesați sunt așteptați pe **27 și 28 octombrie a.c., începând cu ora 10:00**, la o fascinantă călătorie în lumea neuroștiințelor, neurobiologiei și neuropsihologiei în cadrul evenimentului organizat de către Asociația *Mindlifeline*, **NEUROCON 2023**.

Evenimentul va avea loc **online**, iar pentru înscrieri și participare toți cei interesați sunt rugați să intre pe **www.neurocon.eu**

Tema principală a conferinței va fi Maladia Alzheimer.

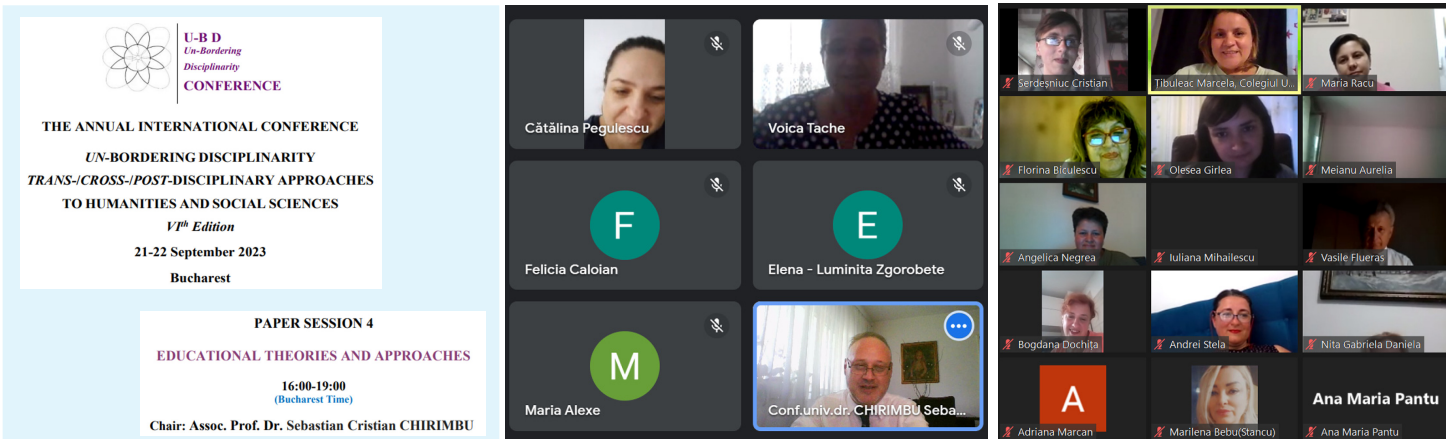
Vor susține prezentări nume recunoscute în domeniu:

- Prof. Karl FRISTON (University College Of London),
- Prof. Claudio BABILONI (Universitatea Sapienza din Roma)
- Prof. dr. Ilana GOZES (Universitatea Tel Aviv)
- Prof. Agenor LIMON (Universitatea din Texas)
- Prof. Maria Theresa FIORENZA (Universitatea Sapienza din Roma)
- Prof. Gesa HARTWIGSEN (Max Planck Institute for Human Cognitive and Brain Sciences)
- Dr. Christoph METZNER (Technische Universität Berlin)
- Prof. Thomas NOWOTNY (Sussex University)
- Prof. dr. Justine MOONEN (Amsterdam Alzheimer Center)

Asociația *Mindlifeline* este entitate non profit dedicată promovării cunoașterii și înțelegerii creierului uman și a proceselor mentale, a cărei misiune declarată este aceea de a facilita colaborarea între oameni de știință, cercetători, cadre didactice și, în genere, pasionați de fascinantul domeniu al neuroștiințelor.

Predarea prin atașament

- Școala ar trebui să învețe competențe, nu doar informații.
- Copiii să învețe să își caute un punct personal de vedere, să învețe să greșescă și să continue.
- Școala ar trebui să ne învețe că există emoții și că de gestionarea lor depinde succesul școlar.
- Școala este despre atașament, cooperare și...multă prietenie!

4 tipuri de atașament (după J. Bowlby):

- Atașament securizant
- Atașament nesecurizant – anxios – ambivalent
- Atașament nesecurizant – evitant
- Atașamentul nesecurizant – dezorganizat

CONCLUZII

- Indiferent de tipul de integrare abordat în procesul de învățare, proiectarea transdisciplinară și organizarea activităților se concentrează pe învățarea prin cercetare, pe baza viziunii constructiviste și globale asupra lumii înconjurătoare.
- Cel mai puternic argument pentru integrarea disciplinelor este însuși faptul că viața nu este împărțită pe discipline.

Predarea bazată pe ATAȘAMENT

PROFESORUL CA FIGURĂ DE ATAȘAMENT

prof. inv. preșc. Răzvan DANC
educator parental în metoda Positive Discipline

Secțiunea a IV-a a Conferinței Internaționale „UN-BORDERING DISCIPLINARITY TRANS-/CROSS-/POST-DISCIPLINARY APPROACHES TO HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES”, organizată de Departamentul DPPD, Universitatea „Spiru Haret”, a reunit nouă comunicări de specialitate din domeniul științelor educației cu o tematică bogată plecând de la importanța dezvoltării carierei didactice prin programe de formare profesională, succesul unui cadru didactic în contextul pandemic și post-pandemic, formarea referențialului axiologic și continuând cu performanța în managementul educațional modern.

La această secțiune au participat 25 de cadre didactice din România și Republica Moldova, cadre didactice din învățământul superior, directori de instituții de învățământ

preuniversitar, metodiști, profesori, învățători, educatori și studenți practicieni ai Facultății de Psihologie și Științele Educației din Universitatea „Spiru Haret”.

Finalul secțiunii s-a concretizat într-un workshop didactic cu tema „Predarea prin atașament”, cunoscut fiind faptul legat de capacitatea elevilor de a învăța profund influențată de calitatea legăturii de atașament pe care aceștia o stabilesc cu educatorii și colegii lor. Mulțumim colegului nostru Răzvan Danc pentru o după-amiază extraordinară de interesantă!

Activitatea din școală rămâne o experiență competitivă care consacră memoria și examinarea ca măsuri de control al calității. Cred că țarie că în educația din România există oameni minunați și implicați în a le oferi copiilor doza potrivită de afecțiune!

Un alt subiect abordat în două dintre comunicări a fost legat de jocul didactic, prin care se realizează o bună parte din sarcinile instructiv-educative din grădiniță sau clasele primare, el având un rol foarte important în dezvoltarea psihică a copiilor.

Participanții la secțiune au fost de acord că EDUCAȚIA reprezintă unul dintre domeniile de cunoaștere cu mari implicații în vastul proces al dezvoltării umane și sociale.

„Dacă nu ai la vederea unui copil sau a unui tânăr o tresărire emotivă și o înclinare spre a-i îndruma și a-i veghea destinul, dacă nu poți să îmbraci într-o căldură emotivă, generoasă, relațiile și dialogul cu un tânăr, nu ai de ce să te faci dascăl.” (Mircea Malița, 1986)

Conf.univ.dr. Sebastian CHIRIMBU

Colegiul Universitar Spiru Haret

Prim Ajutor

Colegiul Universitar *Spiru Haret* a găzduit seminarul de *Prim Ajutor* derulat în cadrul Proiectului „Voluntar 3.00 – Rețele de voluntariat pentru asistență umanitară în sectorul 3, Municipiul București” organizat de *Crucea Roșie Filiala Sector 3*, în parteneriat cu Primăria Sectorului 3.

Participanții au descoperit alături de doamna Daniela Abrudean – director al Filialei de *Cruce Roșie* Sector 3 – etapele principale în acordarea primului ajutor, suportul vital de bază și defibrilarea externă automată, acordarea primului ajutor în urgențe de ordin medical, problemele de sănătate cauzate de mediu sau animale și pregătirea pentru diminuarea efectelor unor dezastre.

Mobilități ERASMUS+

Creșterea vizibilității internaționale și întărirea relațiilor academice bilaterale

Participarea Universității *Spiru Haret* în cadrul Programului *Erasmus+* a fost și este o prioritate importantă care prefigurează strategia de internaționalizare a universității. Programul *Erasmus* a ajuns în prezent la un buget estimat de 26,2 miliarde EUR, sumă care reprezintă aproape dublul finanțării de care a beneficiat programul în perioada de bugetare anterioară (2014-2020). (<https://erasmus-plus.ec.europa.eu/ro/about-erasmus/what-is-erasmus>)

Pentru perioada 2021-2027 programul pune un accent puternic pe incluziunea socială, pe tranziția verde și pe cea digitală și pe promovarea participării tinerilor la viața democratică. De asemenea, programul *Erasmus* + reprezintă un reper important pentru fiecare instituție de învățământ superior responsabilă și interesată de promovarea calității deoarece sprijină prioritățile și activitățile definite în contextul Spațiului european al educației, în Planul de acțiune pentru educația digitală și în Agenda pentru competențe în Europa.

În acest context, printre activitățile gestionate de către Biroul *Erasmus+* al Universității *Spiru Haret* se numără și trei mobilități organizate pentru cadre didactice care au implicat de curând deplasarea a trei cadre didactice de la Facultatea de Științe Economice din București, în perioada 11-15.09.2023 la South-West University „*Neofit Rilski*” din Blagoevgrad. domnul conf.univ.dr. Cristian UȚĂ a efectuat o mobilitate de predare în domeniul economiei, în timp ce doamna conf.univ.dr. Lăcrămioara Hurloiu și domnul conf.univ.dr. Iulian Hurloiu au efectuat fiecare câte o mobilitate de training având drept obiect schimbul de experiență legat de o parte de implementarea sistemelor de e-learning la nivel instituțional și respectiv managementul calității pentru instituțiile de învățământ superior.

Partenerul bulgar, Universitatea South-West University „*Neofit Rilski*” din Blagoevgrad se află printre partenerii instituționali cu care Universitatea *Spiru Haret* a încheiat colaborări de curând, ambele instituții fiind parteneri într-un important proiect cu fonduri europene – „*Project No. BG05M2OP001- 2.016-0005 'Modernization of South-West University 'Neofit Rilski', Blagoevgrad, National Military University 'Vasil Levski', Veliko Tarnovo, and Sofia University 'St. Kliment Ohridski', Sofia*”, și de asemenea parteneri în cadrul programului *Erasmus +*, acțiunea cheie KA-131 – *Mobilități în domeniul universitar*.

Universitatea South-West University „*Neofit Rilski*” din Blagoevgrad este o instituție de tradiție în sistemul de învățământ de stat din Bulgaria, fiind una dintre universitățile importante și reprezentative la nivelul întregii țări. Universitatea s-a înființat în 1975, funcționând inițial ca o filială a Universității din Sofia și având un caracter de premieră națională, fiind prima instituție din Bulgaria care a organizat cursuri de pedagogie pentru educatori și învățători. În 1995 instituția devine

universitatea din prezent, având autonomie proprie și denumirea consacrată. La ora actuală universitatea deține șapte facultăți (Facultatea de Drept și Istorie, Facultatea de Științe Economice, Facultatea de Artă, Facultatea de Matematică și Științe Naturale, Facultatea de Pedagogie, Facultatea de Filozofie, Facultatea de Filologie) și un colegiu – Colegiul de Științe Tehnice, având un număr de aproximativ 10000 de studenți la ciclul licență, master și doctorat și peste 500 de cadre didactice titulare.

Cooperarea inter-instituțională în cadrul programului *Erasmus+* este statuată prin acordul semnat între cele două instituții pentru programele de studii referitoare la științe economice, drept, psihologie și pedagogie, sport și kinetoterapie, fiind acoperite astfel majoritatea domeniilor de interes pentru Universitatea *Spiru Haret*.

Activitățile derulate în cadrul mobilității s-au bucurat de o implicare exemplară din partea cadrelor didactice și a studenților de la Facultatea de Științe Economice a universității gazdă. Prelegerile legate de principalele tendințe din Economia Mondială și comparația efectuată între economiile Bulgariei și României au suscitat un real interes fiind considerate o ocazie extrem de bună pentru achiziționarea de noi competențe de către studenții bulgari.

Schimbul de experiență în domeniul implementării sistemelor de e-learning a fost de asemenea fructuos deoarece ambele instituții folosesc cu succes platforma *Blackboard*, diferențele notabile existând în Bulgaria fiind extrem de populară platforma de streaming *BigBlueButton*, platformă care nu este folosită deloc de către instituțiile din România.

În ceea ce privește calitatea în învățământul universitar, experiențele celor două instituții sunt de asemenea diferite, existând atât proceduri sau indicatori similari cât și diferențe de natură organizatorică și procesuală adaptate realităților specifice fiecărui sistem de învățământ în parte.

Ca o impresie generală, vizita celor trei cadre didactice a fost o primă activitate de tip *Erasmus* derulată în cadrul Facultății de Științe Economice a universității din Blagoevgrad, care se poate caracteriza drept o bază de pornire extrem de benefică pentru alte vizite și pentru o colaborare viitoare de succes pentru cele două instituții. Cadrele didactice din România au stabilit relații strânse cu un colectiv unit, cu un înalt nivel profesional și foarte deschis către cooperare și transparență.

În noul an universitar se preconizează derularea în continuare a mai multor mobilități între cele două instituții, atât incoming cât și ongoing, precum și intenția de a angrena un număr de studenți în mobilități similare adresate studiilor sau practicii de specialitate.

Conf.univ.dr. Cristian UȚĂ
Conf.univ.dr. Lăcrămioara HURLOIU
Conf.univ.dr. Iulian HURLOIU

VITRALII

VITRALII

Vorbe pe scurt

Cred că eram în clasa a doua când am aflat cu bucurie că noi, cei care ne chinuim să înjghebăm o comunitate pe teritoriul strămoșesc, folosim ca modalitate de comunicare limba română. Vreo trei ani mai târziu, ni s-a explicat diferența dintre limbă și limbaj, ce este lexicul și de ce nu trebuie învățat pe dinafară,

ci contextual. În fond, o limbă este vie, flexibilă, trebuie să fie așa, aceasta fiind garanția supraviețuirii ei. Nu putem scrie pe WhatsApp cum își scria cronicile Grigore Ureche, în primul rând pentru că acum „time is money” și nu avem timp de înfloriri, iar în al doilea, fiindcă între pana muiată în călimară și tastatură este o prăpastie tehnologică de netrecut. Astăzi, totul are legătură cu modul în care folosim mediul digital ca vehicul de comunicare, fiindcă, din ce în ce mai mult, nu mai este important ce spunem, ci cât de repede spunem. Asta ar putea însemna, de fapt, ștergerea diferențelor dintre limbă și limbaj, ceea ce, fără îndoială, ușurează comunicarea, dar anulează consistența dialogului. Nu cred că „romgleza” este un pericol în sine – într-o lume care se globalizează este absolut firesc să vorbim altfel decât în urmă cu un secol, să simplificăm, să reducem la esență, cu o condiție însă: să nu transformăm (și) acest hibrid lingvistic într-un șir de interjecții, acronime și prescurtări rezervate unei elite digitale. Și totuși, cam asta se întâmplă, iar rezultatul este o nouă limbă, „onlineza”, a cărei principală caracteristică este limbajul codificat, folosit în special pe rețelele de socializare sau în mesaje. Cum era de așteptat, au apărut și „dialecte”, onlineza are rădăcini deopotrivă în engleză, română sau spaniolă, de unde și nenumăratele prescurtări sau variante de codificare greu accesibile unui neofit. Unii s-au grăbit să dea vina pe „tinerii din ziua de azi”, uitând că ei sunt produsul unei lumi în continuă și rapidă schimbare, care se bazează mai degrabă pe achiziția pe fugă și neverificată a valorilor decât pe cântărirea și ierarhizarea acestora. Oamenii se formează asimilând stimuli, imagini și cuvinte din mediul în care trăiesc, iar dacă asta se întâmplă strâmb, fără discernământ sau cu asupra de măsură, înseamnă că greșeala nu este a lor, fiindcă ei, ca oricare altă generație de până acum, nu fac decât să se adapteze. E un proces biologic natural, repetitiv și foarte dependent de contextul social și istoric. Nimic nou sub soare: în anii '50, sub presiunea „vremurilor”, a fost inventat ceea ce mai târziu avea să se numească „limba de lemn”, cu un singur dialect, „limbajul duplicitar”. Atunci era vorba despre supraviețuire, astăzi, despre frondă, vizibilitate sau teribilism (de asta din urmă toți am suferit la tinerețe).

Descifrarea unor astfel de mesaje-text va trebui să se numere printre preocupările de viitor ale oricui, indiferent de vârstă, studii, poziție socială. Altfel, va fi imposibil să ne mai înțelegem între noi. Să zicem că, în așteptarea unui răspuns pe e-mail, care întârzie nejustificat, primiți următorul SMS: „IMS am fost afk, W8 răspund asap. No supi. XOXO”. Înainte de a deschide o carte de incantații sau un manual de vrăjitorie, trebuie să faceți, cu calm, apel la logică, plasându-vă în context. Nici nu e foarte dificil, omul încearcă să vă spună așa: „Îmi pare rău, nu am avut acces la un calculator, așteaptă puțin, îți răspund imediat. Nu te supăra. Te îmbrățișez”. Era așa greu? Răspunsul trebuie să fie pe măsură, în niciun caz în vreo limbă cunoscută pe Terra. De ce să pierzi timp compunând un text în română sau engleză, pe care partenerul de dialog sigur nu-l va pricepe? Vă recomand să îi răspundeți astfel: „K TTYL nol 5 pe urmă G2G și dnd”, adică „OK, vorbim mai târziu, dar până la ora 5, fiindcă după aceea trebuie neapărat să plec și nu doresc să fiu deranjat”. Eventual, adăugați ceva despre GF sau BF (iubitul sau iubita), și neapărat încheiați cu JJ (adică ați făcut o glumă reușită). Vă veți înțelege sigur cu interlocutorul, nu vă faceți griji. În definitiv, există oameni care au învățat urdu, swahili, aramaică sau sumeriană, față de care onlineza e o joacă de copii chiuilangii. Dacă vă descurcați mai greu, vă rog să accesați un dicționar al limbajelor urbane, îl găsiți online, evident, în onlineza. Până atunci, 10X că ați citit și nu ați apelat la QQ; B18 (vă las să descifrați singuri asta). LOL.

Dragoș CIOCĂZAN

„Arta și Arhetipurile Epocii de Gheață” la Muzeul Național al Banatului din Timișoara

La Muzeul Național al Banatului din Timișoara este deschisă, în Sala de Marmură a Castelului Huniade, expoziția „Arta și Arhetipurile Epocii de Gheață”. Printre alte artefacte expuse se află și cea mai mare statueta descoperită până în prezent, în misterioasa Peștera Stadel, ascunsă în adâncurile Văii Lonei, o adevărată comoară a trecutului, care a uimit și a iluminat primii noștri strămoși. „Botezată statueta „Omul-Leu”, această figurină impresionantă combină trăsăturile umane cu cele ale unui leu, într-un amestec fascinant care ne arată credințele și viziunile poporului Aurignacian”, scrie Muzeul Național al Banatului, pe pagina de Facebook. Cu o înălțime de 31 cm, „Omul-Leu” este cea mai mare figurină descoperită din perioada Epocii de Gheață. Imaginea sa este o mărturie a măiestriei și spiritualității străvechi, iar acum, grație restaurării sale atente, o puteți admira în toată splendoarea sa.

„Omul-leu”, cu 40.000 de ani vechime, descoperită în 1939 într-o grotă din Germania – peștera Stadel din Munții Hohlenstein, are o dublă semnificație: este cea mai veche statuie din lume care reprezintă un animal și este cel mai vechi exemplu necontestat de artă figurativă. Neoficial, animalul are cel mai obraznic rânjet dintre toate statuile antice descoperite până acum, dar este greu de crezut că acest lucru ar putea fi menționat în vreun manual. Se crede că a fost creată de cultura aurignaciană, un grup arhaic de oameni care a populat Europa și Asia de Sud-Vest în urmă cu 35.000-45.000 de ani. Unii arheologi îi consideră primii oameni moderni din Europa. Inițial, s-a crezut că cea mai veche statuie din lume reprezintă un mascul, însă, la o investigare mai atentă, unii au decis că era vorba despre o reprezentare de sex feminin. Niciuna dintre aceste supoziții nu poate ieși învingătoare pentru că lei de munte europeni (lei de peșteră) nu au avut coamă, așa că dezbateră nu poate fi tranșată definitiv. Numele folosit curent în Germania este „Lowenmensch” – ceea ce se traduce prin „leu-om”, o denumire neutră. După ce au găsit

o statuie mai mică, care înfățișa un hibrid între leu și om, într-o locație similară, arheologii se întreabă dacă această figurină a jucat un rol important în folclorul și mitologia aurignaciană. În acest moment, și posibil pentru eternitate, rolul „omului-leu” rămâne pură speculație. Ideea că un om care arăta întrucâtva ca noi a stat într-o peșteră și a cioplit această statuie cu 400 de secole în urmă este ceva pur și simplu uimitor. Leul – simbol al Forței Vieții – apare pe bijuteriile de aur și argint ale tezaurului geto-daco-trace (aplica de aur de la Chirnogi, aplicile din tezaurul Băiceni – Cucuteni), dar și pe matrița de bronz de la Sarmizegetusa Regia. Lei de peșteră și-au lăsat fosilele-oase prin peșterile din Bihor destul de des. „Sfinxul” din Bucegi sau din Egipt aduce cu sine trăsăturile și zâmbetul misterios al omului – leu.

În expoziție pot fi văzute 23 de replici ale operelor de artă paleolitice, replici ale unor opere originale din situri importante din Germania, Franța, Cehia, Slovacia și Rusia, cu vechimea cuprinsă între 42.000 și 11.700 de ani î.Hr.. Aceste lucrări ilustrează importanța creației artistice în Epoca de Piatră și oferă o incursiune în modul de viață al oamenilor din acea perioadă. Una dintre piesele de rezistență ale expoziției este „Venus de la Hohle Fels”, simbol al fertilității, sculptată cu măiestrie dintr-un colț de mamut. În 2008, șase fragmente ale statuetei au fost reunite pentru a forma o figură aproape completă (reconstituire). Deși statueta este mică, valoarea ei este imensă. Corpul ei, format din fildeș de mamut, are o buclă de pandantiv în loc de cap, detaliu ce adaugă o notă de mister. Este cu siguranță un exponat care va stârni curiozitatea și admirația vizitatorilor. Expoziția nu este doar o galerie de artefacte, ci și o incursiune fascinantă în tehnica și metoda de creare a acestora. Fiecare piesă este o replică fidelă a originalului, refăcută din același material cu care a fost creată pentru prima dată.

Expoziția, concepută în colaborare cu oamenii de știință din Departamentul de Preistorie timpurie și Ecologie Cuaternară de la Universitatea din Tübingen și orchestrată de Grupul de Lucru Weltkultursprung din Germania, poate fi vizitată de miercuri până duminică, în intervalul 10:00 – 18:00, până pe 27 octombrie 2023. Intrarea este gratuită.

George V. GRIGORE

Surse: observatordetimis.ro; ghidulbanatului.ro; cjtimis.ro; timisoarastiri.ro; historia.ro; mnab.ro; radiovacanta.ro; spotlight-timisoara.eu; cimec.ro; adevarul.ro; instagram.com

Invitații în lumea artelor plastice

Tablourile încântătoare semnate de Carmen ANICA au ajuns până în S.U.A. și Germania

Ne face plăcere să revenim cu un nou set de întrebări adresate doamnei CARMEN ANICA, pictoriță care trăiește în Arad.

Care sunt pictorii români care vă plac mai mult?

Amintesc aici doar pe: Gheorghe Tattarescu. Iosif Iser, Adam Bălțatu, Pallady...

Dar dintre colorisții străini, de care vă simțiți mai aproape?

Lista este mai vastă, menționez doar: Da Vinci, Rembrandt, Michelangelo, Raphael, Monet, Renoir, Kandinski.

Ce rol au avut muzeele, expozițiile, galeriile de artă în educarea simțului dumneavoastră artistic?

Pentru mine, misiunea elementară a creației artistice cât și expunerea lor publică reprezintă un eveniment de seamă. Alegerea motivului artistic transpus pe pânza încă nedefinită, devine o „melodie de culori” izvorâtă din emoția mea interioară, iar „factura pastelată” mi-o dă publicul, care, din păcate, azi este mai puțin interesat de artă. Da, expozițiile îmi dau un imbold de a merge mai departe, iar satisfacția e atunci când văd privitorul că îmi ascultă melodia „culorilor cu pietre prețioase” până la finalul ei.

Ce sfătuiri un părinte care are un urmaș cu înclinații în domeniul artelor plastice?

Fiecare părinte dorește să-și vadă copilul că se dezvoltă armonios și că este capabil să interacționeze și

să se conecteze cu alți oameni. Ajută-ți copilul să descopere ceea ce îl pasionează și încearcă să îl implici cât mai mult în activități care îi plac, cum ar fi cursurile de artă sau diferite sporturi. Încurajează-ți constant copilul să fie independent, să facă alegeri și să-și asume responsabilități. Încurajează copilul să-și descopere aptitudinile și să-și formeze personalitatea. Desenele, imaginile din cărți, muzica și dansul, teatrul și modelajul dezvoltă creativitatea, îi învață pe copii că o problemă poate avea diferite soluții și le dezvoltă încrederea în sine, deschizându-i oportunitatea spre înclinațiile sau talentele sale artistice. Pentru dezvoltarea armonioasă a gândirii copiilor, pentru a le descoperi talentele sau pur și simplu pentru a le cultiva pasiunea pentru frumos, putem practica împreună cu ei sau putem participa la

activități și manifestări culturale și artistice, fie că sunt expoziții, concerte, piese de teatru, cluburi de artă sau momente creative pe care le desfășurăm acasă.

Dintre toate tehnicile folosite, cu care vă simțiți mai confortabil?

Confortabil este pentru mine *acrilic*, cu toate că la început lucram în culori pe bază de ulei (sunt mai spectaculoase cromatic, dar durată de uscarea e mare.)

În ce loc pot să vă întâlnesc tablourile admiratorii dumneavoastră?

În cadrul saloanelor organizate de Asociația Artiștilor Plastici „Jon Andreescu” Arad, din care fac parte, Asociația *iArt* din Iași, în cadrul saloanelor internaționale și alte galerii de artă, muzee, biblioteci din țară.

Până unde știți că a ajuns cel mai departe, fizic, o lucrare de-a dumneavoastră?

Am donat o lucrare, „Poarta Veche”, la Asociația *iArt* Iași, și cred că a ajuns pe undeva în America la o licitație, nu știu amănunte, apoi două lucrări, „Ploaie amazoniană” și „Dansul mămarușelor” în Cehia, urmând „Derviși rotitori” în Germania, patru lucrări reprezentând iarna în diferite ipostaze ale ei, California, și mai ar fi... (O precizare: aceste lucrări au fost donate ori oferite prietenilor care le-au dus în afara țării, oferindu-mi o motivare pentru a merge mai departe). Ca să închei, transmit un mesaj: „iubiți arta!” și pictați propriul dumneavoastră tablou, nu contează culoarea, ci cum este ea pusă pe pânză sau în viața noastră.

Vă mulțumesc foarte mult! Concluzia? Am revenit cu mare bucurie în universul artistic al doamnei CARMEN ANICA. Am redescoperit un pictor valoros, un om care mereu face bucurii tuturor celor palpitate pentru armonia culorilor și formelor...Un creator care ne îndeamnă să iubim arta... O vom iubi mereu din ce în ce mai mult!

Aristotel BUNESCU

<https://agentiadepresaculturalasisportiva.wordpress.com>

ISTORIE DE PIATRĂ

Curtea Domnească din Bacău

- reședința lui Alexandru, fiul lui Ștefan cel Mare

Curțile Domnești erau locurile de unde „iradia” puterea conducătoare a unui stat, de unde domniitorii (voievozii, cei care „voie-vor-da”) emiteau acte oficiale și unde se făceau adunările de seamă, de sfat și de stat. Ele erau ridicate pe drumurile principale, asigurând și loc de popas al alaiului domnesc, aflat în mișcare pe teritoriul statului administrat. De aceea nu trebuie să ne mire faptul că fiecare domnitor avea mai multe Curți Domnești sau Case Domnești aflate în incinta mănăstirilor fortificate.

Printre Curțile Domnești ale Moldovei găsim Hârlău, Bacău, Vaslui, Suceava, Botoșani etc.. Curtea Domnească din Bacău a fost reședința lui Alexandru, fiul lui Ștefan cel Mare. Ansamblul este clasat astăzi ca monument istoric, fiind format din următoarele monumente: Biserica „Precista”, „Adormirea Maicii Domnului”, Ruine casă domnească, Ruine turn.

Reședința a lui Alexandru în perioada 1481-1496, curtea domnească de la Bacău a reprezentat în această perioadă centrul administrativ, de control și de organizare al Țării de Jos (Moldova fiind precum Egiptul antic, administrată și „împărțită” în Țara de Sus și Țara de Jos). Caracterul itinerant al domnilor a determinat în Moldova, la fel ca în Țara Românească, apariția unor curți domnești temporare. Aici poposea domnul în anumite împrejurări politice sau pentru a participa la judecăți. Unele dintre aceste curți au servit și drept loc de rezidență fiului desemnat a urma la tron. Acesta este de altfel și cazul Curții Domnești de la Bacău, reședința fiului mai mare al lui Ștefan cel Mare, unde un fiu al acestuia era coregent, calitatea ce reiese din inscripția de pe „Tetraevanghelul” scris din prunca lui Alexandru de Teodor Mărășescu, la 1491, pentru biserica „Precista”.

Biserica „Precista”, cu hramul „Adormirea Maicii Domnului”, parte componentă a Complexului arhitectonic al Curților domnești din Bacău, a fost construită în vremea lui Ștefan cel Mare, de fiul său, Alexandru, în 1490. Construită din piatră și cărămidă, în stilul specific epocii lui Ștefan cel Mare, biserica este foarte bine proporționată, având un plan treflat cu turlă, cu o lungime de 25,68 m; lățimea pronaosului de 8,12 m și lărgimea în dreptul absidelor de 11,24 m. Pronaosul este supralărgit, de forma

pătrată, cu intrarea spre Vest și două ferestre spre Sud și Nord. Naosul are absidele laterale semicirculare în interior și cu câte cinci laturi în exterior. Absida altarului, semicirculară în interior și cu nouă laturi în exterior, este flancată de nișele proscomidiei și diaconiconului. Pronaosul este boltit în calotă sferică pe pandantivi și arcuri. Bolți moldovenești cu arcade piezișe se ridică deasupra naosului. Turla, cilindrică în interior, prezintă în exterior opt fețe (octogonul). E așezată pe o primă bază, de secțiune pătrată (pătratul și octogonul, așa cum apar și pe „Monumentul de la Adamclisi” – adică o lume suprapusă de o altă lume („Nodul lui Isis”) – „Cerbul cu 8 picioare” aflat pe „Cupele Marii Uitări” din mormintele antice ale principilor geți de acum 2.500 de ani, din zidărie de piatră și o a doua, stelată, cu 12 vârfuri, de cărămidă. Doi contraforți întăresc zidul în dreptul diaconiconului și proscomidiei. Soclul este din piatră brută, cu un profil de piatră de talie. Paramentul este tot de piatră brută. Două rânduri de ocnițe cu arcurile și picioarele de cărămidă înconjurau clădirea. La abside firide lungi, cu arcurile și picioarele, la fel de cărămidă, coboară până la soclu. Caranamentul contraforților e de piatră de talie, cu profile. Ctitorul bisericii, Alexandru Voievod, a dăruit cu proprietăți și bunuri materiale lăcașul sfânt. Între acestea, un frumos „Tetraevanghel” dăruit la 23 aprilie 1491, a unui „Panaghier” și a altor obiecte sfinte.

În secolul al XVII-lea prin osteneala credincioșilor și slujitorilor bisericii s-au realizat lucrări de întreținere a bisericii, s-a făcut catapeasma, ușile împărătești și cele diaconești, s-au pictat icoanele în stilul Renașterii. În veacurile XVIII - XIX, biserica a fost completată cu icoane și s-au făcut adaosuri arhitectonice, biserica pierzându-și forma inițială.

Un drum până la ansamblul domnesc existent aici vă va ajuta la completarea unei pagini de istorie a Moldovei de acum 500 și ceva de ani sau vă va face să vă imaginați cum era în vremea cavalerilor și domnițelor.

Surse: wikipedia.org; amfostacolo.ro; 365romania.ro; locuridinromania.ro; destepti.ro; desteptarea.ro; zdocs.ro; atratur.ro; ziarullumina.ro; sacalatorim.ro; mapio.net; ghidul-horeca.ro; descoperanorddest.ro; trinitas.tv

Donjonul de la Coronini

•O fortificație se ridică din colbul istoriei:
„Cetatea Ladislau” de pe Clisura Dunării

După ce vizităm alte țări vecine și ne minunăm de trecutul lor istoric și de faptul că ei îl conservă și îl promovează, revenim în țară și încercăm să înțelegem de ce noi nu facem așa. De ce suntem „altfel”? Oamenii noștri politici nu sunt interesați de ceea ce vrea poporul și nici nu comunică cu acesta în nici un fel. Mai ieșiți din birourile capitate și mai vorbiți cu poporul, că de aceea v-am ales! Nu aveți bătătuiri de la atâta stat pe scaun? Noroc că în cazul zonei unice a Clisurii Dunării vedem ca în oglindă malul sârbesc și mai copiem și noi câte ceva. Am fost de câteva ori în zonă și privații m-au câștigat cu inițiativa lor. Fac excursii, fac investiții, vor să protejeze... Este o zonă cu încă mult mister și orașe scufundate...

După ce conexiunea între malul sârbesc și cel românesc al Dunării a fost restabilită prin punerea în funcțiune a bacului de la Moldova Nouă, ruina Cetății „Sfântul Ladislau” din comuna Coronini (mai demult Vărad; jud. Caraș-Severin) a început să fie supusă unui amplu proces de reabilitare, repunerea în valoare a fortificației medievale, menționată în documente încă din 1430, urmând să aibă același impact asupra turiștilor cum se întâmplă în cazul Castelului Golubac din Serbia („în oglindă”). De câțiva ani, zona Clisurii Dunării atrage asemeni unui magnet turiști din toate colțurile țării și nu numai. Întrucât a intuit faptul că turismul poate deveni un segment extrem de profitabil pentru zonă, edilul comunei Coronini, Ilie Boboescu, a înțeles că nu doar calitatea serviciilor oferite vizitatorilor joacă un rol definitoriu în fidelizarea acestora, ci și obiectivele turistice din proximitate. Drept urmare, una dintre cele mai prețioase comori ale locului, „Cetatea Ladislau”, situată la capătul estic al localității Coronini, e gata să își recapete strălucirea de altădată, pentru consolidarea, restaurarea, conservarea și protecția acesteia fiind alocați bani mulți: peste patru milioane de euro.

„Cetatea Ladislau” (mai este cunoscută și sub numele de „Donjonul de la Coronini” sau „Cetatea

Sfântul Ladislau”) a fost o cetate medievală încredințată la un moment dat cavalerilor teutoni (unele surse spun că s-a ridicat pe ruinele unei alte cetăți dacice, aflate pe un deal numit „Culă”). A fost terminată de Sigismund de Luxemburg și dedicată Sfântului Ladislau.

Zilele acestea putem spune că lucrările de reabilitare pentru unul dintre cele mai importante obiective turistice din Banatul Montan, Cetatea „Sfântul Ladislau” de la Coronini, care datează din secolul al XV-lea, s-au încheiat. În momentul de față, firma care s-a ocupat de restaurare lucrează la platformele de belvedere și căile de acces pentru vizitatori, după care urmează montarea iluminatului arhitectural. După cum decurg lucrurile, reprezentanții administrației locale susțin că este posibil ca „Cetatea Ladislau” să fie inaugurată în scurt timp. Valoarea totală a proiectului de restaurare este de 19,8 milioane de lei, din care 19,3 milioane sunt bani europeni, asigurați prin Agenția pentru Dezvoltare Regională Vest. Cetatea medievală urmează să fie introdusă în diverse circuite turistice naționale și internaționale, pentru a crește numărul de vizitatori. Se vor desfășura și minimum patru evenimente anuale periodice, cu accent pe păstrarea tradițiilor locale.

Dacă ajungeți în zona Clisurii Dunării, o plimbare cu șalupa sau vaporețul vă va duce la „Statuia lui Decebal”, la „Tabula lui Traian”, la Peșterile din Clisură, la stâncăriile pe care înfloresc unicele „Lalele galbene”, la „Mănăstirea Mraconia”, sau, mai nou, la „Cetatea Ladislau” din Coronini.

Vrei să te simți ca și un cavaler medieval autentic? Atunci urcă în cetate și privește peste fluviu, către malul sârbesc...

Surse: wikipedia.org; infocs.ro; banatfm.ro; stiristul.com; observtot.ro; marinamoldovaveche.ro; observatornews.ro; observatordetimis.ro; gazetainvest.ro

Grupaj realizat de George V. GRIGORE

Premiile NOBEL 2023

MEDICINĂ

„Vaccinurile ARNm și-au realizat potențialul”

Katalin Kariko (Ungaria) și **Drew Weissman** (SUA) au fost desemnați laureații Premiului Nobel pentru Medicină pe anul 2023. Cei doi au câștigat *Nobelul* „pentru descoperirile lor care au permis dezvoltarea unor vaccinuri ARN mesager eficiente împotriva COVID-19”, a anunțat Thomas Perlmann, secretar general al Comitetului Nobel la sediul Institutului Karolinska din Stockholm, Suedia.

„Descoperirile celor doi laureați ai Premiului Nobel au fost esențiale pentru

dezvoltarea unor vaccinuri ARN mesager eficiente împotriva COVID-19 în timpul pandemiei care a debutat la începutul anului 2020. Prin descoperirile lor revoluționare, care au schimbat în mod fundamental înțelegerea noastră despre modul în care ARN mesager interacționează cu sistemul nostru imunitar, laureații au contribuit la ritmul fără precedent de dezvoltare a vaccinurilor în timpul uneia dintre cele mai mari amenințări la adresa sănătății umane din epoca modernă”, se arată în argumentația Academiei Suedeze.

Katalin Karikó (născută în 1955 la Szolnok, Ungaria) și-a luat doctoratul la Universitatea din Szeged în 1982 și a efectuat cercetări postdoctorale la Academia Maghiară de Științe din Szeged până în 1985. Apoi a efectuat cercetări postdoctorale la Temple University, Philadelphia, și University of Health Science, Bethesda. În 1989, a fost numită profesor asistent la Universitatea din Pennsylvania, unde a rămas până în 2013. După aceea, a devenit vicepreședinte și ulterior vicepreședinte senior la BioNTech RNA Pharmaceuticals. Din 2021, ea este profesor la Universitatea Szeged și profesor asociat la Perelman School of Medicine de la Universitatea din Pennsylvania.

Drew Weissman (născut în 1959 la Lexington, Massachusetts, SUA) și-a primit diplomele de doctor în medicină și doctorat de la Universitatea din Boston în 1987. Și-a făcut pregătirea clinică la Beth Israel Deaconess Medical Center de la Harvard Medical School și cercetări postdoctorale la National Institutes of Health. În 1997, Weissman și-a stabilit grupul de cercetare la Perelman School of Medicine de la Universitatea din Pennsylvania. El este director al Institutului Penn pentru Inovații ARN.

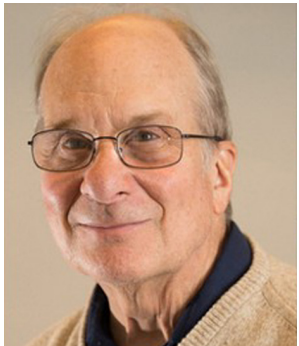
CHIMIE

„Au adăugat culoare nanotehnologiei”

Moungi G. Bawendi, **Louis E. Brus** și **Alexei I. Ekimov** primesc Premiul Nobel pentru Chimie 2023 pentru descoperirea și dezvoltarea punctelor cuantice. Aceste particule minuscule au proprietăți unice; ele răspândesc lumina de pe ecranele televizorului și lămpile cu LED-uri. Catalizează reacțiile chimice, iar lumina lor

clară poate ilumina țesutul tumoral pentru un chirurg.

„Laureații au reușit să producă particule atât de mici încât proprietățile lor sunt determinate de anumite fenomene cuantice... Aceste particule, numite puncte cuantice, sunt esențiale în nanotehnologie și aplicațiile acesteia”, se arată în argumentația juriului.

Moungi G. Bawendi (născut în 1961 la Paris) este un chimist franco-american de origine tunisiană, profesor la Institutul de Tehnologie Massachusetts, laureat al premiului *Clarivate Citation Laureate* în 2020.

Louis E. Brus (născut în 1949 la Cleveland, SUA) este profesor de chimie la Universitatea Columbia, membru al Academiei Americane de Arte și Științe

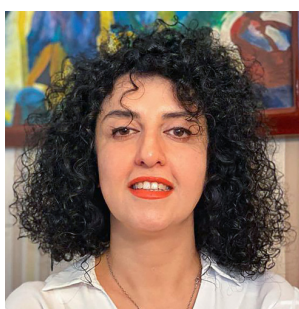
Alexei I. Ekimov (născut în 1945 în URSS) este considerat cel care a descoperit *nanocristalele*, particule cunoscute sub numele de *puncte cuantice*, în timp ce lucra la Institutul de Optică din Sankt Petersburg. În 1975 a primit Premiul de Stat pentru Știință și Inginerie al URSS, potrivit wikipedia.org. Din 1999 Ekimov trăiește și lucrează în Statele Unite.

PACE

„Femeie – Viață – Libertate”

Comitetul Norvegian pentru Nobel a decis să acorde Premiul Nobel pentru Pace 2023 lui **Narges Mohammadi** pentru lupta ei împotriva opresiunii femeilor din Iran și lupta ei pentru promovarea drepturilor omului și a libertății pentru toți. Premiul pentru pace din acest an recunoaște, de asemenea, sutele de

mii de oameni care, în anul precedent, au demonstrat împotriva politicilor regimului teocratic al Iranului de discriminare și oprimare care vizează femeile. Motto-ul adoptat de manifestanți – „Femeie – Viață – Libertate” – exprimă în mod adecvat dăruirea și munca lui Narges Mohammadi.

Narges Mohammadi (născută pe 1 aprilie 1972, la Zanjan, Iran) este un avocat al drepturilor omului și o luptătoare pentru libertate. Ea este vicepreședintele Centrului Apărătorilor Drepturilor Omului, condus de colegul ei, laureat al Premiului Nobel pentru Pace, Shirin Ebadi. Lupta ei curajoasă pentru libertatea de exprimare și dreptul la independență a venit cu costuri personale imense. În total, regimul din Iran a arestat-o de 13 ori, a condamnat-o de cinci ori și a condamnat-o la un total de 31 de ani de închisoare și 154 de biciuri.

Narges Mohammadi este încă în închisoare.

FIZICĂ

„Experimentele cu lumină surprind cele mai scurte momente”

Academia Regală de Științe a Suediei a hotărât să acorde Premiul Nobel pentru Fizică ediția 2023 cercetătorilor **Pierre Agostini**, **Ferenc Krausz** și **Anne L'Huillier** pentru rezultatele remarcabile ale experimentelor lor „care oferă umanității noi instrumente de cunoaștere a lumii electronilor din interiorul atomilor și moleculelor”, a anunțat Comitetul Nobel. Cei trei laureați ai Premiului Nobel

pentru Fizică 2023 sunt recunoscuți pentru experimentele lor, care au oferit umanității noi instrumente pentru a explora lumea electronilor din interiorul atomilor și moleculelor. Ei au demonstrat o modalitate de a crea impulsuri de lumină extrem de scurte care pot fi folosite pentru a măsura procesele rapide în care electronii se mișcă sau schimbă energia.

Pierre Agostini (născut pe 23 iulie 1941, la Tunis, Protectoratul Francez al Tunisiei) este un fizician franco-american, profesor la Universitatea de stat din Ohio (SUA) din 2005.

Ferenc Krausz (născut în 1962, în Ungaria) este profesor de fizică la Universitatea Tehnică din Viena. În 2003 a fost numit director al Institutului *Max Planck* pentru Optică Cuantică, iar în 2006 a devenit cofondator al *Centrului pentru Fonică Avansată* din Munchen.

Anne L'Huillier (născută în 1958, la Paris) este profesoară de fizică atomică la Universitatea Lund din Suedia, potrivit wikipedia.org.

„Pierre Agostini, Ferenc Krausz și Anne L'Huillier au demonstrat o modalitate de a crea impulsuri luminoase extrem de scurte, care pot fi folosite pentru a măsura procesele rapide în care electronii se mișcă sau își schimbă energia. Contribuțiile laureaților au permis investigarea unor procese atât de rapide care, până acum, erau imposibil de urmărit. Există aplicații potențiale în multe domenii diferite. În electronică, de exemplu, este important să se înțeleagă și să se controleze modul în care se comportă electronii într-un material. Impulsurile de *attosecunde* pot fi, de asemenea, utilizate pentru a identifica diferite molecule, cum ar fi în diagnosticarea medicală”, se precizează în argumentația Comitetului Nobel.

LITERATURĂ

Jon Fosse

„Autorul norvegian scrie în mai multe genuri diferite. De la debutul său în 1983, a publicat un număr mare de piese de teatru, romane, colecții de poezie, eseuri și cărți pentru copii. **Jon Fosse** este unul dintre cei mai interpretați dramaturgi ai erei noastre, dar romanele sale au atras și o mare atenție internațională. În poveștile sale, el descrie emoții puternice la care mulți se pot raporta, dar care pot fi greu de surprins în cuvinte „sentimente de anxietate,

Jon Fosse (născut pe 29 septembrie 1959, la Haugesund, Norvegia) are o operă colosală, scrisă în limba norvegiană Nynorsk, care acoperă o varietate de genuri, cuprinde o mulțime de piese de teatru, romane, colecții de poezie, eseuri, cărți pentru copii și traduceri.

nesiguranță și dezorientare. Lucrările lui Jon Fosse „dau voce celor de nespus”, scrie

Academia Suedează în citirea sa pentru Premiul Nobel pentru Literatură în 2023.

Premiul Sveriges Riksbank pentru ȘTIINȚE ECONOMICE

Academia Regală Suedează pentru Științe a decis să atribuie *Premiul Sveriges Riksbank* în Științe Economice pe 2023, acordat în memoria lui Alfred Nobel, americancei **Claudia Goldin** „pentru că a făcut să avansăm în înțelegerea noastră în ceea ce privește rezultatele femeilor pe piața muncii”. „Înțelegerea

rolului femeilor în muncă este importantă pentru societate. Datorită cercetării revoluționare a **Claudiei Goldin**, acum știm mult mai multe despre factorii de bază și despre barierele care ar putea trebui abordate în viitor”, spune Jakob Svensson, președintele Comitetului pentru Premiul în Științe Economice.

Claudia Goldin (născută pe 14 mai 1946 la New York, în Statele Unite) este un istoric economic și economist al muncii american, care este în prezent profesor de economie la Universitatea Harvard. Ea este co-director al Grupului de Studiu *Gender in the Economy* al NBER și a fost directorul programului NBER Dezvoltarea economiei americane din 1989 până în 2017.

Claudia Goldin a descoperit factorii cheie care determină diferențele de gen pe piața muncii și a oferit prima descriere cuprinzătoare a veniturilor și a participării femeilor pe piața muncii de-a lungul secolelor. Cercetările ei dezvăluie cauzele schimbării, precum și principalele surse ale diferențelor de gen rămase. Femeile sunt foarte subreprezentate pe piața mondială a muncii și, atunci când lucrează, câștigă mai puțin decât bărbații.

Claudia Goldin a căutat arhivele și a colectat peste 200 de ani de date din SUA, permițându-i să demonstreze cum și de ce diferențele de gen în câștiguri și rate de angajare s-au schimbat de-a lungul timpului.